

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktur“ Kr. 12.—
Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsiooni juhataja J. Janusson
Sektsiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsiooni juhataja J. Kurkus
Sektsiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 11

Tallinn, 17. märtsil 1936

II aastakäik

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS

Elusloomade hinnad laatadel 1935 a.	210
Kanamunatoodang, hinnad, eksport ja sise- maine tarvitus	211

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

Tärglistööstuse tegevus	213
Kokkulepe kodumaise lambavilla ostu alal	215
Lühimuudiseid	216

LAEVANDUS

Prahitung	216
Laevade müügitung veebruaris/märtsis	217
Tallinna sadam	218

HINNAD

Tähtsamad hinnad ja noteeringud	219
Vahutahhunnad	220

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

Põllumajanduslik väljavedu	220
Võiturg	218
Peekonting	221
Tapaloomade- ja libaturg	221
Pihmaturg	221
Teraviljaturg	222
Linaturg	222
Kartuliturg	222
Aedviljaturg	222
Kalaturg	224

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaruanne	224
------------------------------------	-----

VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Soome metsamajandus	225
Riigi Viljakontori ülesannate laiendamine	225
Läti kaubavahetus Belgiaiga	226
Eksportagentide kooli asutamise kavatsusi Lätis	226
Läti linasaak 1935 a.	226
Läti kaubalaevastiku vähenemine	226
Läti väliskaubandus 1935 a.	227
Tariffipalgad Saksas 1935 a.	227
Rootsi põllumajanduse võlakoorimis	227
Kalalinnad Stockholmis	227
Prantsuse väliskaubandus	228
Hollandi luvi kaubanduse vastu Balti riikidega	228
Kalakonservitöööstuse arendamise kavad Hollandis	228
Villatootmise arendamine Poolas	228
Välisriiki tarvidus Austrias	228
Loedu põllutöölised Lätis	228

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE

Prices of Live Animals at Fairs in 1935	210
Production, Prices, Export, and Domestic Con- sumption of Eggs	211

INDUSTRY AND TRADE

Activity of Starch Industry	213
Agreement Concerning Purchases of Domestic Wool	215
Sundry Information	216

SHIPPING

Freight Market	216
Sales of Ships in February/March	217
Tallinn Harbour	218

PRICES

Prices and Quotations	219
Exchange Rates	220

AGRICULTURAL MARKETS

Agricultural Exports	220
Butter Market	218
Bacon Market	221
Cattle and Meat Market	221
Milk Market	221
Grain Market	222
Flax Market	222
Potato Market	223
Vegetable Market	223
Fish Market	224

INFORMATION PART

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	224
--	-----

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Finnish Timber Economy	225
Extension of Tasks of State Grain Office	225
Belgo-Latvian Trade	226
A School for Export Agents Planned in Latvia	226
1935 Flax Production of Latvia	226
Decrease of Latvian Merchant Marine	226
Latvian Foreign Trade in 1935	227
Fixed Rate Wages in Germany in 1935	227
Agricultural Debt Burden of Sweden	227
Fish Prices in Stockholm	227
French Foreign Trade	228
Holland's Interest for Trade with Baltic Countries	228
Plans for Development of Fish Concerning	228
Industry in Holland	228
Development of Wool Production in Poland	228
Rye Import Necessary in Austria	228
Lithuanian Agricultural Labour in Latvia	228

Prof. A. Kroetzmann
ulm ENK R. 224
Reemotuk

PÖLLUMAJANDUS

ELUSLOOMADE HINNAD LAATADEL 1935. A.

PRICES OF LIVE ANIMALS AT FAIRS IN 1935.

1934. a. II pool oli pidevalt 5 aastat kestnud loomade hindade langusele murrang-aastaks, kust algas märgatav hindade tõus, mis kestis ka möödunud aastal. Tuleb tähendada, et möödunud aastast põllumehe seisukorda aitas märksa parandada elusloomade tunduv hindade kõvenemine. Loomasaaduste ja linamüügi koguste suurendamisega ja nende hindade paranemisega nii sise- kui väliturul kujunes põllumeeste rahaline sisetulek, vaatamata rukki- ja nisumüügi vähenemisele, ligi 2 milj. kr. võrra suuremaks eelmisest aastast.

Möödunud aastal ületasid kõigi loomaliikide, peale pörsaste, hinnad eelmise aasta hinnataseme. Üldine põllumehe majandusliku olukorra paranemine võimaldas ka panna suuremat rõhku tööloomade kvaliteedi nõudeile ja nii oli tähelepanav möödunud aastal paremate tööhobuste järele suuremat nõudmist kui eelmisel aastal. Suurem nõudmine tekitas ka hindade kõvenemist. Teisalt aitas hindade kõvenemisele kaasa ka hobuste eksport Läti, Rootsi, Venesse ja Soome, mis oli märgatav just aasta II poolel. Kogu aasta jooksul eksporditi hobuseid 892 tk 315 374 kr. väärtuses. Ekspordi osatähtsusest kõige suurem osa langeb Soomele (543 tk) ja Rootsile (276 tk), kuna Läti ja Vene osatähtsus meie hobuste väljaveomaadena on väike. Mis puutub hobuste headusse, siis eelistavad soomlased ja rootslased odavamaid hobuseid. Neisse maisse eksporditud hobuste keskmiseks oli 340 kr. Lätlaste nõuded olid juba tunduvalt suuremad ja keskmine hind sinaveetud hobustel oli 440 kr., kuna venelased ostsid ainult väga häid hobuseid ja nii ületas Venesse eksporditud hobuste keskmine hind silmatorkavalt sisemaised, kui ka teisisse riigesse veetavad hinnad ja tõusis keskmiselt 530 kr. hobuse kohta. Tingituna toodud asjaoludest ületas möödunud aastal hobuste hinnatõus teiste elusloomade hindade paranemise ja moodustas headel tööhobustel 234 kr. ja keskmistel 137 kr., mis

ületab eelmise aasta keskmise hinnataseme heade hobuste juures 65 kr. ehk 38% võrra ja keskmiste juures 45 kr. ehk 41% võrra. Et hobuste elavam väljavedu esines siigisepoole suvet ja aasta viimaseil kuul, siis tõusis aasta II poole hind üle I poole heade hobuste juures 7% ja keskmistel 6%.

Teiste loomaliikide juures on tegemist vastupidisega — aasta II poole hind on söödapuuduse kartusel suurema müügikspakkumise tõttu tunduvalt madalam aasta I poole tasemest. Nii ületab aasta keskmisena headede ja keskmiste müpsilehmade hind eelmise aasta vastavalt 17% ja 8% võrra, tõustes heade lehmade juures 79 kr-le ja keskmistel 57 kr-le. Aasta esimese poole hind oli headel müpsilehmadel 85 kr. ja keskmistel 63 kr., kuna teise poole hind langes vastavalt 72 kr-le ja 51 kr-le — seega on aasta II poole hind madalam eelmisest ja tõuseb heade lehmade juures vaid 7% üle eelmise aasta keskmise taseme, kuna keskmiste juures jääb hinnatase isegi 4% madalamaks 1934. a. keskmisest.

Lihaloomad el esineb sama nähtus nagu müpsilehmade juures. Nimelt: aasta keskmine hind ületab märgatavalt eelmise aasta taseme, kuid see toimub peamiselt aasta I poole arvel. Alates suvekuist, esineb siin kindel hindade nõrgenemistendents. Ehk küll pullid ja mullikad ületavad aasta II p. keskmisena umbes $\frac{1}{3}$ eelmise aasta taseme, on lambad seevastu eelmise aastaga võrdsel tasemel ja hinna kõvenemine on toimunud täielikult aasta I poole arvel. Pullide keskmine hind oli 86 kr., mullikail 32 kr. ja lammastel 7,30 kr. — hinnatõus võrreldes eelmise aastaga pullidel 18 kr. ehk 26%, mullikail 8 kr. ehk 33% ja lammastel 1 kr. ehk 11%.

Sealiha kaubanduses olid möödunud aasta suvekuud halvad just väliturudel valitseva suure pakkumise ja vähese väljaveo võimaluse tagajärjel. Väliturgude puudusel ja järjest hooguvõtva seapidamise laiendamise tagajärjel tekkis siseturul nõudmisest märgatav ülepakkimine peamiselt

Elusloomade hinnad laatadel 1935. a.

Prices of Live Animals at Fairs in 1935.

	Hobused Horses		Lüpsilehmad Milking Cows		Libaloomad Meat Animals		Lambad Sheep kr.	Pörsad — Pigs	
	head Good kr.	keskm. Medium kr.	head Good kr.	keskm. Medium kr.	härjad pullid Bulls a. Oxen kr.	mullikad Steers kr.		alla 6 näd. Under 6 Weeks kr.	6—10 näd. 6—10 Weeks kr.
Jaauanuar	185	115	70	55	72	31	9	6,5	10,0
Vebruar	219	126	85	59	81	32	10	6,2	9,0
Märts	243	140	90	63	100	35	11	6,5	7,7
Aprill	239	140	92	67	98	36	11	5,1	6,7
Mai	232	138	88	66	98	38	12	4,7	6,2
Juuni	238	142	86	61	97	34	12	4,0	5,7
Juuli	250	145	78	57	91	32	10	3,8	6,0
August	252	140	76	54	87	30	9	4,0	6,0
September	238	142	78	52	79	32	8,7	4,1	6,2
Oktoober	238	141	72	51	78	30	8,8	4,9	7,6
November	238	140	69	48	77	29	8,2	5,7	7,9
Detsember	240	139	66	47	76	30	8,1	5,8	7,8
Keskmine 1935	234	137	79	57	86	32	9,8	5,1	7,2
" 1934	169	97	67	53	68	24	8,8	7,5	10,8

väljaveokvootest suurema arvu peekonsigade siseturgu paiskumisega. Siseturuhinnad langesid ja püsisid võrdlemisi madalad, mille tagajärjel ka väljaveoks minevate sigade eest väljamakstav hind kujunes tunduvalt madalamaks tegelikult välhisturgudest saadavast hinnast, sest peekoniksminevate sigade hinda noteeriti välhisturgudest saadava ja siseturuhinna alusel. Valitsev halb olukord ei võimaldanud sigadepidamist enam tasuvalt. Et pörsaste pakkumine oli endine või kevadepoole talvet toimuva suure parrituste arvu korral isegi suurem tavalisest, langesid pörsaste hinnad õige kiirelt ja märgatavas suuruses, mis jõudis madalseisu juunis-juulis, mil alla 6 näd. vanuse pörsa

hind oli 3,9 kr. ja vanemal (6—10 näd.) 5,9 kr. Vaatamata, et sügis- ja talvekuul meile soodsaks muutuva liha ning elussigade turustamisolukorra tõttu tõusis ka nõudmine pörsaste järele ja hindades esines kindel paranemistendents, jäid siiski aasta keskmised hinnad madalamale eelmise aasta tasemest umbes $\frac{1}{3}$ võrra ja moodustasid nooremal pörsastel 5,1 kr. (e. a. 7,5) ja vanemal 7,2 (e. a. 10,8). Ehkki möödunud aasta oli halvemaid pörsaste kaubandusele, ja hinnad langesid märgatavalt allapoole eelmise aasta tasemest, ületasid pörsahinnad siiski veel tunduvalt madalseisuga 1932. a. keskmise hinnataseme.

KANAMUNATOODANG, HINNAD, EKSPORT JA SISEMAINE TARVITUS.

PRODUCTION, PRICES, EXPORT AND DOMESTIC CONSUMPTION OF EGGS.

P. Kind.

Kanamunatoodangu liikumises viimase 5 a. jooksul võime märkida järjekindlat toodangu tõusu. Toodangu tõus on tingitud osalt keskmiste toodangute tõusust kana kohta, osalt kanade koguarvu suurenemisest. Järjekindlalt ei ole küll suurenenud ei keskmised toodangud ega kanade arv, kuid üldiselt on need tegurid siiski mõjutanud kanamunatoodanguid järjekindlas tõususuunas.

Kanamunade kogutoodang 1931. a. oli

86 776 000 tk ja sealt peale see suurenes järjekindlalt kuni seniseni. 1935. a. oli kanamunade kogutoodang 108 601 000 tk, seega tõus oli 25% suurem kogutoodangust viie aasta eest. Ka kanade koguarv näitas samal ajavahemikul tõusu, kuid see suurenemine on hoopis väiksem kogutoodangu suurenemisest. Kanade koguarv 1931. a. oli 937 100 ja 1935. a. 1 009 100, seega suurenemine ligi 8% viimase viie aasta jooksul. Kanade arvu suure-

nemine ei olnud aga järjekindel nagu toodangu suurenemine. 1934. a. tuli ette kanade arvu vähenemine võrreldes eelmise aastaga. Suurim oli kanade arv viimase viie aasta jooksul 1933. a. 1 015 100. 1935. a. näitas aga kanade arv taas suurenemist, tõustes eelmise aasta 995 300-lt 1 009 800-le.

Munatoodangud kana kohta ei ole tõusnud pidevalt, olgugi et viimase viie aasta jooksul tõusis keskmine toodang kana kohta. Keskmine toodang kana kohta oli 1931. a. 92,6 muna ja 1935. a. 107,6 muna, seega tõus keskmisis toodanguis pisut üle 16%. Seega omab kanamuna kogutoodangus tähtsama osa keskmiste toodangute tõus kui kanade koguarvu suurenemine, kuna viimane suurenemine on protsendilisel palju märgatavam kanade koguarvu suurenemisest. Keskmiste toodangute tõusu mõjutas kahtlemata kanapidamise arendamine ja selgitustöö kanapidamise tasuvuse tõstmiseks. Kindlamat olukorda kanapidamise arengus aitas luua 1934. a. loodud kanamunade hinnakindlustamise korraldus. Viimasega loodi hinnakindlustamisfond, mille käsutusse anti riigi 1933/34. a. lisaeelarvega 60 000 kr. operatsioonikapitaliks. Fondi kapital, mis kuulub munahindade madalseisus väljamaksmisele, peab laekuma hindade kõrgeisul ajal. Seega tasandab fond munahindade kõikumisi, loob põllumehete-kanakasvatatajale kindlama seisukorra oma ettevõtte arendamisel. Viimasel

Kanamunatoodang kuude järgi 1931—35.

Egg Production by Months, 1931—35.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Kokku aast. Total Year
1931	1,8	2,3	5,6	11,1	14,7	13,8	12,6	11,6	9,6	6,9	2,5	1,1	92,6
1932	1,9	2,7	5,6	11,9	15,4	14,8	13,8	12,5	10,1	6,3	2,5	1,4	97,9
1933	1,7	2,6	6,0	11,8	15,3	15,0	12,9	12,0	9,9	6,4	3,4	1,2	97,7
1934	2,4	3,5	6,8	12,5	16,0	15,7	14,3	13,4	10,8	6,8	3,3	1,8	107,3
1935	2,5	3,4	7,6	12,9	16,0	15,4	14,2	13,3	10,7	6,4	3,3	1,9	107,6
5 a. kesk.	2,1	2,9	6,3	11,9	15,5	14,8	13,5	12,6	10,2	6,4	3,0	1,5	100,7
5 yrs. aver.													

ajal on parandatud kanapidamise olukorda paremate kanalate soetamisega, mistõttu on tõusnud kanade munemine talvekuul. See aitab suuresti kaasa aasta keskmisele toodangutõusule. Keskmised toodangud kana kohta

on talvekuul tõusnud enam kui survekuul. 1931. a. oli keskmine toodang kana kohta jaanuaris 1,8 muna ja 1935. a. 2,5 muna, samuti oli detsembris toodang kana kohta 1931 a. 1,1 muna ja 1935. a. 1,9 muna, seega tõusid kahe madalama toodanguga kuul keskmised toodangud kana kohta 76%. Kõrgema toodanguga kuul — mais ja juunis — on toodangute tõus tunduvalt väiksem. 1931. a. mais oli keskmine toodang kana kohta 14,7 ja juunis 13,8, 1935. a. mais 15,5 ja juunis 14,8 muna, seega maksimumtoodanguga kuude toodangud tõusid kana kohta ainult pisut üle 6%. Talvekuul asetleidnud toodangute tõusu peab panema osalt pehmete talvede arvele, kuid kahtlemata ka parema pidamise arvele, mis sai kanadele osaks kanapidamise propaganda mõjul. Talviste toodangute tõus aitab tõsta ka kanapidamise tasuvust, kuna talvekuul kanamunahinnad ületavad mitmekordselt suvised. 5 a. keskmiselt maksusid kanamunad Tallinna turul suvel kõrgema toodanguga kuul 7 senti paar, kuna talvel madalama toodanguga kuul kanamuna paar maksus 14—15 snt, seega ületab talvine kõrgem hind suvise madalama hinna enam kui kahekordselt. Arvestades nimetatud hinnavaht saavad ka need kanapidajad, kel on talvekuul kiidalt turustada mune, paremat hinda ja nende ettevõtte tulukus ning tasuvus on parem. Aasta keskmiselt olid aga kanamunahinnad viimasel aastal püsivad. 1935. a. keskmiseks kanamunahinnaks oli Tallinna turul 10 snt. paar; sama hinda saadi ka paaril varem aastal. 1931. a. oli aga aasta keskmine hind kõrgeim 13 snt.

Kanamunade väljavedu viimase viie aasta jooksul on kahekordistunud. 1931. a. veeti kanamune välja 22 426 000 tk, 1932. a. 21 030 000, 1933. a. 22 602 000, 1934. a. 34 692 000, 1935. a. 48 013 000 tk. Ühes munaekspordi suurenemisega on tõusnud ka ekspordi väärtus, olgugi mitte pidevalt. 1931. a. saadi munaekspordist 1 429 000 kr., 1932. a. 1 095 000 kr., 1933. a. 1 328 000 kr., 1934. a. 1 836 000 kr. ja 1935. a. 2 666 000 kr. Käskäes ekspordi suurenemisega on järjekindlalt suurenenud ka munamüügist saadud rahaline sissetulek talundis. Raamatupidamise andmeid on talundite rahalised sisse-

tulekud sulgloomade pidamisest viimase kümne aasta jooksul enam kui kahekordistunud.

Ühes kanamunatoodangu suurenemisega ei ole aga suunenud sisemaine kanamunade tarvitus. Võib märkida isegi vastupidist, s. o. sisemaise tarvituse vähenemist viimaste aastate jooksul. Suurim oli sisemaine kanamunade tarvitus 1932. a., kuid sealst peale on see vähenenud järjekindlalt. 1931. a. tarvitati aastas elaniku kohta kesk-

miselt 56 muna, 1932. a. — 68 muna, 1933. a. — 67, 1934. a. — 63 ja 1935. a. — 53 muna. Sisemaiseks tarvituseks jäänud munakogus on vähenenud peamiselt suureneva ekspordi arvel. Võrreldes Lääne-Euroopa munatarvituse normidega on meie omad küllalt väikesed. Seepärast on ka kanapidamise arengul veel küllalt avaraid väljavaateid, sest siseturutarvitus võib laieneda veel tunduvalt ja ekspordivõimalused on praegu küllalt rahuldavad.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TÄRKLISTÖÖSTUSE TEGEVUS. — *ACTIVITY OF STARCH INDUSTRY.*

Kartulisaagi kasustamine Eestis on väga mitmekülgne. Kartuli kogusaagist jääb umbes 83% omatarvituse rahuldamiseks töötlemata kujul (inimtoiduks, loomasöödaks ning seemnaks taludesse, ligi 3% veetakse töötlemata kujul välja, ca 4,3% läheb piiritustõustusse ning umbes 1,7% töötletakse ümber tärklikseks; hoidmise kadu võib arvata ca 8%-le.

Juba Vene ajal andis Eesti kartulisaak ülejäägi, millest valmistati peamiselt piiritust (väiksemal määral tärklist) ning osa veeti töötlemata kujul välja. Iseseisvuse tulekul olid paljud piiritusvabrikud poliitiliste ja majanduslike muudatuste tõttu sunnitud katkestama oma tegevust. Paljudes kohtades seisujäänud piiritusvabrikud hakkasid oma tootmistegevust kohandama ümber tärklike, kartulisirupi ja glükoosi valmistamiseks. Tehnilised tingimused tärklistööstuse edendamiseks olid seega enam-vähem soodsad. Ka asutati mõningaid uusi, ainult tärklike ja kartulisirupi valmistamiseks määratud vabrikuid (näit. o.-ü. „Viru“ poolt).

Kartulitärklike turustamiseks osutusid väljavaated headeks nii siseturul, kus eriti tekstiiltööstuses kartulitärklike puudumine andis end teravalt tunda, ent ka väliseturul — peamiselt Soomes. Nõudmine tärklike järele siseturul oli sedavõrd elav, et kodumaine tööstus sel alal esialgu ei suutnud seda ise täielikult rahuldada, ning täienduseks tuli tärklist vedada sisse välismaalt. 1920. a. olid

juba tegevuses kolm suuremat vabrikut, tarvitades kokku umbes 8000 tn kartuleid aastas, ning rida väiksemaid tärkli- ja siirupivabrikuid umbes 10 000 tn kartuli kogutarvitusega aastas. Nii osutusid tol ajal suuremaiks tärkliisvabrikuiks eesti põllusaaduste töötlemise o.-ü. „Viru“, kartulihelvete- ja tärkliisvabrikud Rakveres ja Kadriinas, ETK „Põltsamaa“ kartulihelvete valmistamise vabrik Põltsamaal, o.-ü. „Prima“ kartulitärkliisvabrik Kloodi asunduses Virumaal ning o.-ü. Järva-Jaani tärkliisvabrik Järva-Jaani alevis.

Aja jooksul hakkasid mõned tärkliisvabrikud töötamast, ning praegu tuleb lugeda suuremaiks ja tähtsamaiks vabrikuiks o.-ü. „Viru“ omi Jõhvis, Rakveres ja Kadriinas. Nende kolme vabriku normaalne hooaja töövõime on ligi 4 000 tn tärklist ning kuni 500 tn siirupit. Peale nende töötavad veel mõned väiksemad ettevõtted Viru- ning Järvamaal. Kõik tärkliisvabrikud asuvad intensiivsemas kartulikasvatuse rajoonides. See asjaolu võimaldab hõlpsat toorainete juurdevedu otse tootjalt, põllumeestelt. Seega võib öelda, et tärklistööstus on meil täiel määral toormaterjali orienteeritud. Olgu siin aga tähendatud, et näit. Kadriina tärkliisvabrik saab suurel määral tooraineid Tallinnast raudtee kaudu, kuna Tallinnast saadetakse nimelt Kadriina vabrikusse töötlemiseks neid kartuleid, millised sorditakse välja eksportkartuleist Tallinnas. Samuti on tärklistööstus n.ö. transpordi orien-

teeritud, kuna suurem osa vabrikuist asub raudtee läheduses (Rakvere, Jõhvi, Kadrina, Järva-Jaani); see asjaolu võimaldab vabrikule saata oma saadusi hõlpsasti turustamiskeskustesse ning sadamaisse (peamiselt Tallinna), milliste kaudu toimub väljavedu välis-turgudele. Lisaks eelmainitud omadusile on tärklisöstus enamasti ka küttematerjali orienteeritud; tärklisvabrikud asuvad ühtlasi metsarikkais rajoones, mistõttu varustamine küttepuiduga on hõlpsus ja odav; Värumaal on läheduses ka põlevkivikaevandused.

Olgugi et tärklisöstus tarvitab vaid umbes 1,7% Eesti kartuli kogusaagist, avaldab viimase suurus tärklisöstuse tootmistegevusele küllaltki suurt mõju. Kartuli kogusaagist rahuldatakse nimelt esmajoones omatarvitus — inimtoidu, loomasööda ja seemneks jätmise alal; alles seejärel veetakse ülejäägist osa välismaale töötlemata kujul, ning osa töötletakse piirituseks ning tärkliseks. Osutub kartulisaa madalaks, on ülejääk töötlemise otstarbeks väike ning põhjustab toormaterjali nappuse tärklisöstuses. Nii, näiteks, oli 1928. a. suur kartulitõotlus ja see põhjustas samal aastal toormaterjali tarvituse kui ka toodangu suhtes madalseisu tärklisöstuses viimase 15. a. jooksul.

Kartulitarvitus tärklisöstuses 1922.—35. a. Consumption of Potatoes by Starch Industry in 1922—35.

*) 1935 a	16 000 tn	1928 a	4 909 tn
1934 "	17 500 "	1927 "	29 145 "
1933 "	15 670 "	1926 "	9 173 "
1932 "	16 164 "	1925 "	10 629 "
1931 "	14 573 "	1924 "	7 846 "
1930 "	14 837 "	1923 "	7 523 "
1929 "	7 100 "	1922 "	15 490 "

Kartulitarvitus tärklisöstuses oli tähelepanndavalt suur 1927. a., mil tärklisostodang oli vastavalt kõrgeisus. Haruldaset hea saagiaasta võimaldas suurema koguse kartuleid töötleda väärtuslikuks kaubaks nii välis- kui siseturul, 1930. a. alates on kartulitarvitus püsinud enamvähem stabiilsel tasemel, umbes 15 700 tn keskmiselt aastas.

Sõltudes kasvuaasta kliimailisist oludest on kartuli tärklisesisaldus väga vahelduv.

*) Esialgne arv — Preliminary data.

Muidugi mõjuvad kaasa siinjuures ka tehnilised tegurid vastavas tööstuses. O.-i. „Viru“ vabrikuis viimaseil aastail kartuleist saadud tärklise protsent kõigub keskmiselt 17—20%.

Tärklisetoodang ja väliskaubandus (tn).

Output of and Foreign Trade in Starch (in Tons).

	Toodang Output	Sissevedu Imports	Väljavedu Exports
1935	3 100*)	—	2 484
1934	3 200	—	1 554
1933	2 821	—	1 919
1932	2 699	—	2 174
1931	2 928	77	2 079
1930	2 751	72	1 066
1929	1 050	987	87
1928	478	499	31
1927	3 342	—	2 638
1926	1 720	—	798
1925	1 798	—	370
1924	1 248	55	438
1923	1 011	264	184
1922	2 000	.	.

Viimaseil kuuel aastal on toodang püsinud enam-vähem stabiilsel tasemel: on toodetud keskmiselt aastas üle 2 900 tn tärklise. Toodangu madalseisuaastaks osutus 1928 (478 tn) kartulitõotluse tõttu.

Tärklisetööstuse tootmistegevus on seosoonse iseloomuga. See asjaolu on tingitud muidugi toorainete omadusist, milliseid ei saa hoida alal kauemat aega ning milliste juurdevedu ei saa toimuda külmal ajal, vaid ainult hooajati, nimelt oktoobrist — jaanuarini ning märtsist — juunini. Nii langeb tootmistegevus vaid mainitud kuule, ning veebruaris, märtsis ja juulist oktoobrini, s. o. umbes 4—5 kuu jooksul tärklisevabrikud seisavad tavaliselt peagu täiesti.

Iseseisvuse algaastail mahutati tärklisetoodangut enamasti siseturule. Hiljem toodangu suurenemisega hakati otsima turge välismaal, kusjuures tuli astuda võistluse vanade tärklisebootmismaadega, nagu Holland ja Saksa, ning hiljem ka Poola.

Viimase vie aasta jooksul veeti tärklisetoodangust keskmiselt aastas välja 2 000 tn. Eesti tähtsaimaks tärklise minemismaaks on Soome, kuhu 1919. a. alates kujunes eesti tärklisele enam-vähem kindel turg. Esialgu

oli väljaveedu muidugi väike ning Eesti suutis katta ainult tšina väikese osa Soome tärglisseveest. See olukord muutus toodangu ja väljaveo koguse tõusuga. 1930.—32. a. läks 100% Eesti tärglisseveest Soome, kattes 19%—80% Soome tärglisseveest. 1933. a. alates hakkas Soome osatähtsus Eesti tärglissevees langema ning 1935. a. oli see veel vaid 51%. See tagasiminekuks oli tingitud tärglisseveest asutamist Soomes, mistõttu tärglisseveedu Soome langes viimasel ajal tunduvalt. Tärglisseveedu Soome allub tollile; Eesti-Soome kaubandusleping annab melle aga 33 $\frac{1}{3}$ % tollialandust.

Viimaseil aastail (1934 ja 1935) Soome osatähtsuse langedes tõusid väljaveatud kartulitärglissevee turustamiseks Itaalias; 1935. a. läks juba 47% meie tärglisseveest Itaaliasse.

Tärglisseveetarvitus siseturul on võrdlemisi stabiilne, ulatudes aastas umbes 600 tn-le. Stabiilseim on siinjuures muidugi elanikkonna tärglisseveetarvitus, kuna tööstuslikuks otstarbeks tarvitus on enam kõikuva iseloomuga, osutades viimasel ajal tõususuunda.

Tärglissevee suuremaiks tööstuslikeks tarvitajateks siseturul on tekstiilivabrikud, tarvitades tärglissevee riide apreteerimisel. Siseturutarvitus rahuldab meie tärglisseveest viimasel ajal täiel määral. Ainult 1928. ja 1929. a. oldi äärmiselt väikese kodumaise tärglissevee tootmisest sunnitud tärglissevee vedama sisse. Tärglissevee siseturust võetakse meil tolli 20—40 senti kg.

Eesti tärglissevee kõrvaltoodetest tuleks nentida kartulisiiirupit ja glükooosi. Mõlemad saadused turustatakse peamiselt sisemaal, esimene esijoonel kompvekitööstuses, teine — nahatööstuses. Kartulisiiirupi toodang ulatub viimaseil aastail keskmiselt 410 tn-le aastas. Peamise osa kartulisiiirupi toodangust tarvatab kompvekitööstus, toitaena on elanikkonna kartulisiiirupitarvitus Eesti väga madal.

Lõppeks võime tähendada, et Eesti tärglisseveest on saanud eksporttööstus, mis ülekaalukalt sõltub väljaveest (üle 50% toodangust läheb ekspordiks). Meie kartulisiiirupi ülejääk selle tööstusharu poolt on leidnud kahtlemata tunnustavat väärdendamist väärtusliku eksportkauba valmistamiseks.

KOKKULEPE KODUMAISE LAMBAVILLA OSTU ALAL. AGREEMENT CONCERNING PURCHASES OF DOMESTIC WOOL.

Kodumaa kalevi- ja villatööstuse esindajate ja Karja Keskkühise vahel saavutati kokkulepe kodumaise lambavilla ostuks. Kokkulepe ositab ostetava lambavilla kolmeks sordiks, määrates iga sordi kohta eritingimused villa pikkuse, puhtuse, peensuse, tugevuse jne. kohta. Vastavalt sordile on igal sordil erihind, mis aga suureneb kui müüdiv vill on standardsordist kas pikem või puhtam. Majandusministeerium kiitis saavutatud kokkuleppe heaks ja ühtlasi teatas Karja Keskkühisele, et tema teeb vastavaile ametkondadele ettepaneku riidevarustuse hankimisel soodustada ja eelistada riidet, mis valmistatud kodumaisest lambavillast või sisaldab viimast; samuti soovitada omavalitsusasutisile võtta tarvitusele kodumaisest lambavillast valmistatud riidet.

Peab märkima, et selle kokkuleppe saavutamiseks avaldasid vastastikku arusaamist ja vastutulelikkust nii Karja Keskkühis kui ka

töösturid, sest kodumaise lambavilla kasutamise võimalused ja kõlblikkus suurtööstuse ulatuses on veel väga vähe tuntud ja poolte algatus peab neid selgitama; samuti loodetakse selgitada, kuidas suhtub tarvitaja kodumaisest lambavillast valmistatud riide tarvitamisele. Tänapäeval on üksikud väiksemad villatööstused killi kasustanud kodumaisest lambavilla, kuid peamiselt segamiseks imporditud villase ja lihtsamate riiete valmistamiseks, mis ei ole aga jõudnud nõudlikku tarbijani. Elavust on aga märgata lambakasvatavate seas, mis väljendub huulgaliselt järelepärimisega, sest lambaliha kõrge hind, kodumaise lambavilla tarvituselevõtt ja nahatöösturite huvi lambahakkade ostuks lubavad loota, et lambakasvatusest kasvab meie põllumajanduse mitmekülgsemaks arenguks uus tulundusala, mille viljelemisele Eesti lambakasvatavate selts ja Karja Keskkühis tahavad suunata suurimat tähelepanu.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Majandusminister lubas a/s. Paela-vabrikut „Rauamit“, Tallinnas, osta kudumisosaikonna täiendamiseks Saksast ja vedada sisse 4 kudumistelge siidriiete kudumiseks, koguväärtuses umbes 11 000 kr.

● Majandusminister lubas Eesti Kiviõli a/ü põhikirja § 6 ja § 10 muutmist, millega suurendatakse a/ü põhikapitali 600 000 kr-lt 1 200 000 kr-le. Suurendatud põhikapital ositub 24 000 aktsiaks à 50 krooni, milliseist on 4 800 aktsiat nimelist ja 19 200 aktsiat nimetat.

Majandusministeeriumi Tööstusosaikond andis loa:

● Valga tööstus-kaubandus a/s-le, Valgas, Härrade tän. 11/13 õllevabriku sisseseadmiseks. Vabrik annab tööd 13 töölisele. Jõuandjaks 12 h. j. aurumasin ja elektrimootor. Valmistatakse õlut siseturu rahuldamiseks.

● M. Jegorov'ile, Tallinnas, Veeremni tän. nr. 29 asuvat siidikudumistöökoda „Tallinna siiditööstus“ viia üle Volta tän. 3. Ettevõttes leiab tööd 20 töölise. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 6 h. j. Valmistatakse mitmesuguseid siidriideid.

● E. Epro'le, Tartus, Raevoja tän. 33 asuvas villakraasimis- ja ketramistöökojas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töölise. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 15 h. j. Kraasitakse villa ja kedratatakse mitmesugust villast lõnga.

● I. Jakobson & J. Kusmanis'ele Tallinnas, Soo tän. 29 asuvas keemiatööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölise. Jõuandjaks elektrimootor 4 h. j. Valmistatakse mitmesuguseid keemiaaineid naha- ja tekstiiltööstuse tarbeks.

● I. Minkov'ile, Tallinnas, Uus-Sadama 8 asuvas kudumistööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 15 töölise. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 5 h. j. Kootakse mitmesuguseid siidriideid.

● S. Minkov'ile, Tallinnas, Hollandi Põik tän. 3 kudumistööstuse sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 25 töölise. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 4 h. j. Kootakse mitmesuguseid voodriideid.

Majandusminister lubas osta ja vedada sisse:

● Balti puuvillaketramis- ja kudumisvabrikut a/s, Tallinnas, üks võrgulõnga korrutamismasin, üks puuvillalõnga ristpoolide värvimis- ja kiirkuivatamisaparaat ja üks efektniitide korrutamismasin. Ostetavate masinate koguväärtus on umbes 35 000 kr. Ost teostatakse Saksast.

● H. Tauts'ile, Tõrvas, limonaadi valmistamise seadis Saksast. Seadise koguväärtus on umbes 2 500 kr.

● A. Kook'ile, Tartus, leivatööstuse seadis Saksast, koguväärtuses ca 11 000 krooni.

● E. Sulg'ile, Tallinnas, üks paberikottide valmistamismasin 4 200 kr. väärtuses Saksast.

● A/s. „Talko“, Tallinnas, kaks kõrge-surve tanki puuviljamahlade hoiuks 4 200 kr. väärtuses Saksast.

● A/s. Tsemendivabrik „Port-Kunda“, Tallinnas, paberikottide valmistamistöökoda seadis koguväärtuses umbes 44 000 kr. Taanist. Paberikottide valmistamise seadise ostuga otsustas a/s kasutada tulevikus tsemendi pakkimiseks paberikotte, milliseid tänini imporditi ja kasutati rööbiti tinnide ning džuutkottidega.

LAEVANDUS

PRAHITURG. FREIGHT MARKET.

Laevade prahiturg märtsi esimesel poolel oli samuti nagu veebruaris vaikne ja argnes talviste prahtide veelgi suurema lõdvenemise tähe all.

Talvistel vedudel oli mõõduandvamatel turgudel vilja- ja süteveol seisukord järgmine:

Viljaveol tõmbusid L.-Ameerika veod veel

gi rohkem tagasi, nii et tonnaaži nõudmine oli äärmiselt väike. Laevadel tuli kaua oodata laadungi peale ning viimasel ajal pidi isegi üks laev La Platast ballastis minema V. Indiasse suhkrulaadungi järele. P.-Ameerikast väljavedu ei ole talvise aja tõttu veel alanud, kuid aprilli/mai peale oli prahtide sölmimisi. Mõlemal vedudel kehtivad endised minimaalprahtid. Iseloomustavaks on viljavedu Portugalist, kes olevat müüdnud umb. 300 000 tn Inglisse ja mujale. Sel väljaveol maksti Lissabonist Londonisse 5/9—6/—. Mustast merest ei olnud viljalaadungeid. Balti merest toimusid veod väiksemais koguseis Saksa idasadamaist Põhjamere ja kontinendi sadamaisse, peamiselt Saksa tonnaažile.

Süteveol oli iseloomustavaks Inglise ekspordi edasine tagasimine, kuna Saksa süte väljavedu Hollandi ja Emdeni sadama kaudu jätkus elavalt. Süteveo hinnad Vahemerre näitasid edasi lõdvenemist. Walesist Port-Saidi/Aleksandriasse maksti ainult 6/—, Gibraltarilt 5/6—6/—. Emdenist W. Itaaliasse langes praht kuni 5/9, mis on madalamaid prahte aastate jooksul. Inglise idarannast Taani sadamaisse ja Balti merve maksti 3/7—4/3, Danzigist L. Rootsi/Taani 4/3—5/—.

Metsavedu promptlaadungeile oli koguni väike, peale mõnede laadungite Balti riikide, Danzigi ja L.-Rootsi sadamaist, makstes

üldiselt minimaalnõudmise alusel, L. Soomest Londonisse 29/—29/6 per std DBB. Danzigist Londonisse maksti ainult 25/—26/— per std. Tselluloos Balti riikide sadamaist Rouen/Londonisse maksus keskmiselt 9/6.

Metsalaadungid suviseks navigatsiooniks ilmuvad turule elavamalt, kuna Soome j. t. Skandinaavia riigid on müüdnud juba suuremaid partiisid metsa. Vene peab sel aastal müüma oma metsa Inglisse ka üksikuile kaupmeestele, kuna ühisest müügist ei saanud asja. Suviseks navigatsiooniks nõuavad laevaomanikud kindlalt minimaalprahte ning peale mõne üksiku „outsideri“ on ka prahtid sel alusel sõlmitud. Ka Taani prahtid on l. a. tasemel 27—32 Tkr./std. Lõuna-Soomest Taani E. C. ja Sundi sadamaisse, sõltuvalt partii suurusest ja sadamast.

Keskised veebruari prahtid olid iseloomustavalt vedudel:

Metsamaterjal:

DBB, L. Soome — London	29/—29/6 per std.
Propsid, L. Soome — E. C. Inglise	31/—31/6 „ „
„ „ „ Briti Kanal	33/—33/6 „ „

Sõed:

Tyne/Taani Lundi sadamad	4/—4/3 „ tn.
Danzig/ „ „	4/—4/6 „ „
Cardiff/Bordeaux	4/3—4/9 „ „
„ /W. Itaalia	5/10 ¹ / ₂ —6/3 „ „
„ /Alexandria	6/—6/3 „ „
Raamuld Huelva/Rotterdam	6/—6/3 „ „
Vili: Vene Must meri/Inglise	9/—9/3 „ „
„ La-Plata/Inglise	17/9—18/3 „ „

LAEVADE MÜÜGITURG VEEBRUARIS/MÄRTSIS.

SALES OF SHIPS IN FEBRUARY/MARCH.

Second-hand laevade müük oli veebruaris ja märtsi algul tagasihoidlikum kui l. a. See on seletatav sellega, et suurem osa müügiiksmääratud ja seisvat tonnaaži on juba realiseeritud ning suurem osa Euroopa riike annab sõitvatele laevadele subsidiume. Teisest küljest olid ka hinnad aetud võrdlemisi kõrgele. Suureks hindade tõstjaks oli inglise laevaomanikkude poolt oma kui ka teistest riigist tonnaaži kokkuostmine „Scrap & Build“ skeemi põhjal, mis seisab selles, et Inglise annab neile laevaomanikele uute tramp-laevade ehitamiseks odavat laenu (mitte üle 3%), kes lõhuvad 1 tn asemel 2 tn oma või võrast tonnaaži. Kuna vastavat vanemat tonnaaži ei ole küllaldaselt,

siis maksid inglise laevaomanikud veebruaris seks otstarbeks ostetavast tonnaažist kuni 42/—44/— per br. rgt. Tehased aga maksid lõhkumiseks müüdnud tonnaažist ainult 28/—32/—, nii et inglise laevaomanikud maksid omast käest juurde 12/—13/—. Sel alusel realiseeriti paljud laevad võrdlemisi soodsa hinnaga, kuid märtsi alguks langesid hinnad umbes 38/— peale, kuna tehaste poolt maksti 28/—30/—.

Sõiduks oli müügiturg ka võrdlemisi tagasihoidlik ning hinnad näitasid väikest lõdvenemist peale l. a. lõpu erakordset tõusu. Kuid see lõdvenemine oli võrdlemisi tagasihoidlik. Hinnad sõltuvad täielikult laeva tüübist ja seisukorrast, kõikides 2—3 £ per

dw. tn tramp-laevadele keskmiselt alla 20 a. vanuses. Viimasel ajal võib sõiduks müüdüd laevadest nimetada järgmisi: hollandi laevad „Vaal“ ja „Yssel“, ehitatud 1913/14. a., lkandejõud umbes 2000 tn, müüdüd Eesti, kumbagi hind umb. £ 6000.—.

Norra laev „Tarsol“, ehitatud 1920. a. Hollandis, 3180 dw. tn, müüdüd Norra N. Kr. 250.000.—;

prantsuse laev „Kamsa“, ehitatud 1919. a. Ameerikas, 3450 dw tn, müüdüd Kreeka £ 5300.—;

norra laev „Leif“, ehit. 1920. a. Inglises, 3000 dw tn, müüdüd Norra £ 15 000;

taani laev „Stegelborg“, ehit. 1906. a. Inglises, 3100 dw tn, müüdüd Eesti umb. £ 8 900.—;

rootsi laev „Vikvall“, ehit. 1884. a. Inglises, 2200 dw tn, müüdüd Rootsi umb. £ 4000.—;

hollandi laev „Jacatra“, 2-tekiline, 8900 dw tn, ehit. Saksas 1914. a., müüdüd Kreeka £ 12 500.—;

norra laev „Saima“, 3300 dw tn, ehitatud 1914. a. Inglises, müüdüd Kreeka vähe alla £ 8000.—.

Hindade tagasihoidlikkus viimasel ajal on tingitud talvise prahituru madalast seisust, ning on arvata, et navigatsiooni algusega põhjamaals hinnad võivad kõveneda veelgi. Teisest küljest viimasel ajal suurenevast tendentsist uute moodsamate laevade ehitamiseks ka trampvedudeks, mida mitmed riigid soodustavad, võib järeldada vanema tonnaaži realiseerimist ka tulevikus.

TALLINNA SADAMA TEGEVUS VEEBRUARIS 1936. A.

TALLINN HARBOUR.

Veebruar on tavaliselt vaiksemaid kuid laevasõidu alal. Ka tänava ei ole veebruaris laevasõidu arvud kuigi suured. Nimelt tuli välissõidust sisse 68 laeva mahuga 40 357 net rgt ja väljus 62 laeva mahuga 35 657 net rgt. Nimetatud arvud on väiksemad k. a. eelmisest kuust, kuid ületavad märksa läinud aasta veebruari arvud. Suurem osa saabunud mahust tuli Saksast, Soomest ja Britist, samuti väljus neisse riigesse enamuse laevadest.

Kaubavedu laeval ulatus veebruaris 39 714 tn-ni, mis ületab kaubaveo möödunud aasta veebruaris 15,3% võrra. Sisseveoarvud põhjustavad peamiselt nimetatud kuude vahelise kaubaveo kõikumise, kuna muutumine neis on suurem kui väljaveoarvudes. Nii oli k. a. veebruaris sissevedu, mis ulatus

16 089 tn-ni, väiksem jaanuari sisseveost 36,6% võrra; veeti vähem sisse kivisütt, vilja, soola ja muid raskekaalulisi aineid, mis moodustavad kaaluvama osa sisseveost. Väljavedu veebruaris oli 22 905 tn, ületades veidi eelmise kuu väljaveo. Väljaveo moodustavad peamiselt metsamaterjal, tselluloos, paber, kartul, karjasaadused ja lina.

Reisijaid tuli sisse laevadega veebruaris 564 ja väljus 571. Reisijatelliiklus laeval olu talvekuudel tavaliselt väike.

Rannasõidus on laevade liiklemine jääolude tõttu peagu seismas. Sisse tuli ainult 3 laeva 391 net rgt ja väljus 2 laeva 272 net rgt, tuues 42 tn ja viies 143 tn kaupa. Eelmisel kuul oli liiklemine rannasõidus elavam.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal jätkus võihindade langus välisturgudel. Nii noteeriti Londonis taani võihinnaks 121—122 š cwt eelmise nädala 128—130 š vastu. Vastavalt sellele langes ka eksportvõid ametlik hinnanoteering Kopenhaagenis 212 TKr-le 100 kg kohta. Meie võihin-

na noteering Manchesteris langes 97—09 š-le cwt, s. o. 10 š cwt-ilt ehk 18 s. kg-ilt. Ka Saksast saadav hind nõrgenes ligi 15 snt kg-ilt. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahekorra kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõihin-

(Järg lhk. 220.)

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 3.	9/III	24/II	%	Veebruar		English Nomenclature see No. 3.	9/III	2/III	%	Veebruar	
	15/III	1/III		1936	1935		15/III	8/III		1936	1935
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteeringute järgi (kr. kv)											
Teravili, jahu ja kartul											
1. Rukis	12,25	12,00	+2,1	12,25	11,63	70. Searasv, sulatamata	75	75	0	75	75
2. Nisu	20,50	20,50	0	21,00	14,50	71. " sulatatud	90	90	0	90	90
3. Oder, õlle	16,50	16,50	0	14,75	—	72. Loomarasv, sulatamata	55	55	0	55	50
4. " sõõda	16,00	18,50	+11,1	13,25	8,75	73. " sulatatud	70	70	0	65	60
5. Kaer, "	11,50	12,00	—	10,88	7,25	74. Heeringad	50	50	0	50	50
6. Rukkijahu	14,60	14,55	-0,3	14,38	13,78	75. Räimed, värsked	23	18	-27,8	27	27
7. Rukkipeet	20,90	20,40	-2,5	20,53	21,29	76. Kiltud, värsked	35	30	-16,7	35	—
8. Nisupüü (kõrgem sort)	43,50	43,50	0	42,00	33,00	77. Ristikhein	7,3	7,3	0	7,5	4,5
9. Karulid, ekspord	—	—	—	—	—	78. Aasahein	6,1	6,1	0	5,8	3,7
10. " plirrituse	2,25	2,20	+2,3	2,20	2,00	79. Põletispuud, kase (m ³)	775	775	0	775	563
11. " vabriku	—	1,95	—	1,95	—	80. " männi	493	493	0	493	352
Piimasaadused ja kunstvõi											
12. Junst šveitsi (kg)	1,30	1,30	0	1,33	1,20	81. Petrooleum (lit)	12	12	0	12	11
13. Margariin	0,75	0,75	0	0,75	0,67	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	42,38	42,63	-0,6	42,32	41,88	Rukis — (kr. kv.)					
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	2,60	82. Hamburg (La Plata)	8,00	7,85	+1,9	7,90	8,42
16. " Saksas	2,50	2,50	0	2,50	2,50	83. Chicago	8,08	8,10	-0,2	8,19	9,48
17. " Inglise	2,50	2,50	0	2,50	2,50	84. Winnipeg	6,54	6,41	+2,0	6,40	7,68
18. Riis, Burma II	—	45,00	—	45,38	45,25	Nisu — (kr. kv.)					
19. Tee, Or. Pek., Tsellon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	85. Hamburg (Manitoba I)	13,65	13,53	+0,9	10,27	13,18
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,68	4,68	0	4,68	4,75	86. Liverpool	12,18	11,85	+2,4	12,10	9,30
21. Heering-, S. Matties (tünn)	33,50	33,50	0	33,50	35,00	87. Chicago	13,37	13,28	+0,7	13,13	13,24
22. " Mattuls "	42,50	42,50	0	42,50	39,50	88. Winnipeg	11,36	11,14	+2,0	11,22	11,36
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	40,00	40,00	0	40,00	35,00	Mais — (kr. kv.)					
24. Tsemment (tünn) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,45	6,33	89. Chicago	8,68	8,68	0	8,67	12,44
25. Lubi	2,25	2,50	-10	2,50	—	Piim lahtiselt Tallinn (snt. lt)					
26. Tsinkvalge (kg)	0,45	0,45	0	0,45	0,45	90. I v. piimakauplustele	11	11	0	11	—
27. Ooker "	0,21	0,21	0	0,21	0,22	91. I v. piimatööstustele	10	10	0	10	—
28. Värnits	72,00	72,00	0	72,25	65,00	92. II v. piimakauplustele	9,5	10	-6,0	10	—
Metallid											
29. Raud, sordi	14,00	14,00	0	14,25	14,00	93. II v. piimatööstustele	8	8,5	-6,9	8,5	—
30. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	25,00	Või. (snt. kg)					
31. Ingliseina	455,00	456,00	0	455,00	491,25	94. Tallinn	129	151	14,6	154	128
32. Seatina	40,00	41,00	-2,4	41,25	29,00	95. Kindlustatud hind	160	160	0	160	145
33. Vaskplekk, punane	157,50	157,50	0	158,75	183,13	Londonis.					
34. " valge	140,00	140,00	0	150,00	136,88	96. Taani	217	230	-5,7	229	205
35. Tsinkplekk	69,00	69,00	0	69,00	67,50	97. Eesti	—	—	—	—	—
Riie ja nahk											
36. Puuvillaneride, bjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	98. Läti	—	—	—	—	189
37. " mital	0,42	0,42	0	0,42	0,42	99. Leedu	—	—	—	—	171
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,13	100. U-Meremaa	—	160	—	171	169
39. " Am. nah. I s. "	2,50	2,50	0	2,50	2,50	Manchesteris.					
Kütteained, õlid jne.											
40. Kivisüsi, auru, Newcastle	2,60	2,65	-1,9	2,65	2,50	101. Taani	220	235	-6,4	233	203
41. " sapa	2,75	—	—	2,75	2,75	102. Eesti	175	193	-9,3	205	174
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,85	103. Läti	178	193	-8,8	205	176
43. Turvas	0,83	0,83	0	0,83	0,84	104. Soome	192	204	-5,9	216	188
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	5,25	105. Rootsi	194	206	-6,8	217	155
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,88	Berliinis.					
46. Petrooleum, Vene ja Am.	11,25	11,25	0	11,25	10,56	106. Saksas margivõi	356	356	0	356	372
47. Bens., Riigi Põlevkivi. (lt)	0,26	0,26	0	0,26	0,27	107. Peen meilivõi	343	348	0	343	363
48. " Kiviõli „Estolin“ ⁴⁾	0,29 ²⁾	0,29 ²⁾	0	0,29 ²⁾	34,75	108. Meilivõi	337	337	0	337	352
VAIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukkijahu	14,8	14,8	0	14,8	13,8	109. Kopenhaagenis. — Taani	171	188	-9,0	185	160
50. Sepikujahu	30,0	—	—	—	18,4	Peekon. (snt. kg)					
51. Mann	44	44	0	44	40	110. Tallinn 60 — 72 kg. I s.	63 ²⁾	63 ²⁾	0	63	54
52. Kartulijahu	28	28	0	28	25	111. " { 55,5—59,5 " " }	58 ²⁾	58 ²⁾	0	58	49
53. Kartulid	4,2	4,2	0	4,4	3,2	112. " { 72,5—75,0 " " }	54 ²⁾	54 ²⁾	0	54	45
54. Suhkur	44	44	0	44	49	Londonis (kõrgem not.)					
55. Sool	6	5	0	5	5	113. Taani	168	188	0	166	151
56. Piim, II valik	1	1	0	1	1	114. Eesti	150	160	5	153	138
57. Lauavõi	175	176	0	183	159	115. Läti	150	150	0	154	132
58. Kõõgivõi	160	165	-3,0	161	144	116. Leedu	150	150	0	153	138
59. Koor, rõõsk (liiter)	108	108	0	108	100	117. Rootsi	159	162	-1,9	160	144
60. " hapu	100	100	0	100	93	118. Iiri	173	173	0	171	165
61. Kanamunad (paar)	15	14	+7,1	18	11	119. Poola	150	150	0	153	134
62. Sealiha, kesduliha	60	60	0	60	50	Lina — Võru-Peiseri.					
63. " praaliha	65	65	0	65	55	120. Ristna (R)	106	106	0	110	137
64. Loomaliha, supliha	40	40	0	34	35	121. Hoffsdreiband (HD)	97	97	0	101	128
65. " praaliha	60	60	0	59	60	122. Dreiband (D)	88	88	0	92	119
66. Vasikaliha, esim. veer.	50	40	+25,0	41	40	123. Ord.-dreiband (OD)	77	77	0	81	103
67. " tag.	55	55	0	55	50	124. L. ord.-dreib. (L.O.D)	68	66	0	70	97
68. Lambaliha, esim. veer.	65	60	+8,8	67	61	125. Takuprakk (H)	54	54	0	63	85
69. " tag.	70	65	+7,7	81	51	Mujal Eesti.					
						126. Ristna (R)	105	105	0	109	136
						127. Hoffsdreiband (HD)	96	96	0	100	127
						128. Dreiband (D)	87	87	0	91	113
						129. Ord.-dreiband (OD)	78	76	0	80	107
						130. L. ord.-dreib. (L.O.D)	65	65	0	69	96
						131. Takuprakk (H)	58	53	0	57	84

1) fr. Rakvere; 2) 16./III—22./III; 3) 9./III—15./III; 4) ühes teedemaksuga; 5) 2./III — 8./III; 6) liiter.

VALUUTAHINNAD.
EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest Eesti krooni				1 £ eest \$, Saksa mk. jne.	
	16. III. 1936		10. III. 1936		16. III 1936	10. III 1936
	Ost	Müük	Ost	Müük		
\$ (dollar)	363	371	368	371	4,9687	4,9818
£ (Inglise u.)	1811	1836	1811	1836		
Saksa riigimark	136,00	138,50	135,00	138,50	12,285	12,315
Soome mark	7,98	8,10	7,98	8,10	227,00 ¹⁾	227,00
Prantsuse fr.	24,15	24,45	24,15	24,45	74,88	74,01
Belgia belga	61,80	62,80	61,80	62,80	29,295	29,30
Helveetsia fr.	119,65	121,15	119,50	121,00	15,135	15,142
Itaalia liir	—	29,05	—	29,50	62,37	62,25
Eesti kroon	—	—	—	—	18,25 ¹⁾	18,25
Rootsi kroon	93,40	94,60	93,40	94,60	19,395	19,395
Taani kroon	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon	90,95	92,15	90,95	92,15	19,902	19,902
Tšehhoslov. kr.	15,15	15,45	15,10	15,40	119,31 ¹⁾	119,37
Hollandi kulden	249,05	252,05	248,90	251,90	7,265	7,2675
Läti lant	—	118,30	—	118,30	15,12 ¹⁾	15,12
Örv. rubla	—	—	—	—	5,707 ¹⁾	5,707
Austria šilling	68,80	70,20	68,80	70,20	26,31 ¹⁾	26,31
Ungari pengő	—	—	—	—	28,50 ¹⁾	28,50
Poola zlot	69,05	70,05	68,95	69,95	26,21 ¹⁾	26,21
Leedu lit	69,00	62,40	69,90	62,40	29,25 ¹⁾	29,25
Danzigi kulden	69,05	70,05	68,95	69,95	—	—
Hispaan. pesëta	49,90	50,90	49,80	50,80	36,13	36,15

1/14 III 1936

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU.
EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1936. a.	1935. a.	1934. a.
	9. III- 15. III 1936	2. III- 8. III 1936	1. I kuni 16. III	1. I kuni 17. III	1. I kuni 18. III
VÕI (tonni)	108,8	112,2	1159,1	1158,7	1040,5
Butter (tons)	—	—	—	—	—
Sellest:					
Saksa	39,5	38,9	512,8	434,4	525,3
Inglise	69,3	53,0	578,9	646,2	479,4
Belgiasse	—	—	—	39,7	10,2
Soome	—	—	—	—	2,1
MUNAD	—	—	—	—	—
(tuh. tk.) —	—	—	—	—	—
Äggs (1000)	—	—	44,6	5,4	82,8
Sellest:					
Inglise	—	—	—	5,4	64,8
Saksa	—	—	48,6	—	—
PEEKON	—	—	—	—	—
(tonni) —	—	—	—	—	—
Bacon (tons)	96,6	17,0	515,0	461,6	608,5
LINA (tonni)	—	—	—	—	—
Flax (tons)	73,4	203,9	2427,6	1725,8	967,6
Sellest:					
Inglise	51,0	150,5	1890,1	1541,6	591,8
Belgiasse	—	—	337,4	70,8	20,1
Soome	12,3	23,1	256,3	11,2	26,3
Saksa	—	10,1	90,8	10,7	289,4
Prantsusse	10,1	—	281,2	10,8	60,5

naks 129 snt kg, mis on eelmisest noteeritud madalam 22 snt võrra.

Võituru seisukorra kujunemise eeldused pakkumise seisukohalt ei osutu niivõrd ebasoodsaks, et siin peaks arvestama pikemaajalist uut surutist. Küll näib siin olevat tegemist üldise meeolomomendiga, mille tagajärjel hindade langus võiturul oli kiirem, kui seda võis arvata varem. Või hinna languse kiirendajaks tuleb pidada kahtlemata Saksa Rmk ümber liikuvaid kuuldusi, mis enustavad rahavääringu ümberhindamist madalamale tasemele. Selle tagajärjel Euroopa karjamajanduslike maade võiekspor suundus viimaseil nädalail peamiselt Inglise, kus loomulikult tekkinud pakkumispinge viis vöihinnad alla. Seejuures tuleb aga arvestada ka sesoonset hindade liikumist, mille suund on samuti langev. Üldiselt võib aga öelda, et hindade languse ulatust aitaks vähendada poliitilise seisukorra selginemine Euroopas.

Kuna Inglises on võitartvitus püsinud võrdlemisi suurena, on suuri importkoguseid ookeanitaguste maade vöid mahutatud kiirelt. Selle tagajärjel toimus võitagarade liiku-

mine Inglise külmutusmajades võrdlemisi madalal tasemel. Seejuures näitas võitagarade liikumine Inglises veebruaris isegi vähenemist, kuid ületas kuu lõpul siiski vähe eelmise aasta külmutusmajades oleva koguse. Nii oli käesoleva aasta märtsi algul vöid külmutusmajades 430 000 kasti 1935. a. 420 000 ja 1934. a. 795 000 kasti vastu. Seega ületab k. a. võitagarade seis vähe eelmise aasta taseme, kuid jääb tunduvalt maha 1934. a. sama aja arvust.

Kuna kevade lähenemisega käib kaasas piimasaaduste tootmise suurenemine Euroopa karjamajanduslikes mais, esineb pakkumise peetol muudugi ka sesoonne tõus. Seejuures mõningaist Euroopa maist on vöi väljavedu suurem kui mööduvad aastal. Nii suurendas vöi väljavedu Taani veebruaris 7%, võrreldes eelmise aastaga, millest Saksa minev osa suurenes 17% ja Inglisse veetud vöikogus 4% võrra. Ookeanitaguseist maist vähenes Austraalia vöi eksport veebruaris 34%, mille tagajärjel vöib juba isegi oletada, et maailmaturu vöikoguse läbikäik veebruaris jäi maha eelmise aasta sama kuu läbikälgust.

Vaatamata sellele, et Tallinnas vöihind

langes 10 sendi võrra kg-lt, jäi võihind teistes linnades ka möödunud nädalal endisele tasemele. Nii maksus või snt. kg:

Tallinnas	—	lauavõi	175	snt,	kõõgivõi	155—165	snt
Tartus	.	"	175—185	"	"	140—163	"
Viljandis	.	"	175	"	"	140—165	"
Valgas	.	"	180	"	"	160	"

Rakveres	—	lauavõi	185	snt,	kõõgivõi	150—170	snt
Narvas	.	"	180	"	"	165	"
Pärnus	.	"	175—180	"	"	150—160	"

Möödunud nädalal väljarveetud võilkogusest läks Inglisse 1245 tünni, Saksa 374 tünni ja Šveitsi 200 tünni.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul valitseb kindel tendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Inglises püsib endiselt 84 š cwt. Vastavalt sellele jäi muutmatuks ka peekonsigade noteering Tallinnas. Käesoleval nädalal maksavad eksportitapamajad peekonsigadest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72 kg	63	58	52	Sise-turu
55 —59,5 "	58	54	48	

	I sort	II sort	III sort	IV sort
72,5—75 "	58	54	48	hinnad
75,5—80 "	54	50	47	

Möödunud nädalal tõusis eksportitapamajades tapetud sigade arv 2 739 seale eelmise nädala 2 217 sea vastu.

NSVL-ga sõlmitud lepingu täitmiseks saadeti möödunud nädalal NSVL-u 14 siga.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiste pakkumine keskmine. Nuumveiste pakkumine väheldane, mistõttu nende hinnad kõvenesid. Nuumveiste liha maksus pullidel ja mullikail 32—38 snt., lehmadel 39—47 snt., keskmiste veiste liha 26—33 snt., lahjadel 20—27 snt. ja praakidel 27—19 snt. kg. Eluskaaluhinnad nuumveistel 25—29 snt., keskmistel 20—25 snt ja lahjadel 16—20 snt kg. Hinnad käesoleva nädala kohta selguse ta, kuid suurt hinna lõdvenemist ei ole näha ette.

Vasikate pakkumine keskmine. Hinnad püsivad nuumvasikail 53—65 snt., keskmistel 44—50 snt. ja lahjadel 40—43 snt. kg piires. Eluskaalu alusel turustades tuleks nuumvasikast nõuda 40—45 snt, keskmistest 35—37 snt. ja lahjadest 30 snt. kg. Hinnad püsivad.

Lammaste pakkumine rohke, kuid sõltuvalt rohkest ekspordist lõdvenesid ainult siseturul praaklammaste lihahinnad. Eksport-

lammaste hinnaks tapakaalu alusel turustades noteeriti 100—105 snt kg ja eluskaalu hinnaks franko saatejaam 41—46 snt. kg. Siseturul maksus lambaliha 40—65 snt. kg vastavalt headusele. Eluskaalu alusel turustades tuleks siseturulammastest nõuda 28—38 snt. kg. Hinnad püsivad.

Sealiha hinnad võrreldes eelmise nädalaga kõvenesid 3 sendi võrra kg-lt. Noored sead maksusid 55—58 snt kg., lihasead 53—57 s. ja rasvasead 52—57 snt kg. Käesoleva nädala esmasp. märgiti veel hindade lõdvenemist. Eluskaalu alusel turustades tuleks teha tehinguid 40—45 snt. kg piires.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt. kg).

	Sealiha	Veiseliha	Vasikalihha	Lambaliha
Tartu	45—49	18—30	20—35	40—48
Viljandi	47—53	27—43	30—42	42—45
Pärnu	50—55	28—30	30—35	35—45
Valga	47—52	30—40	25—35	30—40
Rakvere	43—51	24—38	30—45	42—50
Narva	52—58	30—40	40—45	60—65

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad möödunud nädalal nõrgenesid II valiku rööskpiimalt. Kui varem maksus II valiku rööskpiim piimakauplustele müües 10 senti lt, siis annavad osa talupidajast piima juba 9 sendiga. Osas kauplustes püsis möödunud nädalal vana hind. Ka piimatööstused ei ole oma väljamüügihinda lask-

nud veel alla. Hinna nõrgenemise põhjuseks on pakkumise suurenemine.

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 16. märtsil s. a. järgmisi piimahindu: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 snt. ja müügil piimatööstustele 10 snt. II valiku röösk-

piim müügil piimakauplustele 9—10 senti ja müügil piimatööstustele 8 snt. liiter.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal:

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	14	12—13	12—13	11—12
Tartu	13—14	—	—	9—10

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Narva	12—14	9—11	—	8—9
Pärnu	16	—	—	10
Viljandi	13	—	—	10
Rakvere	11	—	—	8—9
Valga	13	—	—	9
Tapa	—	—	10	8

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Politiilise õhkkonna pinevus on avaldanud mõju maailma teraviljaturgudele. Nõudmine on elav ja hinnad näitasid kalduvust tõusule. Möödunud nädala kohta noteeriti tähtsamail teraviljaturgudel järgm. hinnad kr. kv. kohta (sulgudes toodud eelm. nädala noteeringud): rukis: Chicago 8.08 (8.10), Winnipeg 6.54 (6.41), Hamburg (La Plata) 3.00 (7.85); nisu: Chicago 13.37 (13.98), Winnipeg 11.36 (11.14), Hamburg (Manitoba I) 13.65 (13.53), Liverpool 12.13 (11.85);

mais: Chicago 8.68 (8.68).

P.-Am. Ühendriikides erahinnangute alusel arvatakse talinisuasaagi lootusi 525 milj. bušelile eelmise aasta 433 milj. bušeli vastu. Kui arvestada keskmisi kasvuolusid, katab Ühendriikide nisutoodang sisemaise nõudmise toiduks ja seemneks ning jätab ülejääke umbes 100 milj. bušelit. Toodangu suurenemine on tingitud talinisu laiendatud külvipindadest (praegune talinisu külvipind ületab eelmise aasta 1,3 milj. ha võrra ja tõuseb alates 1927. a. kõrgemale tasemele) ja põllumajanduse korraldamise kava (.A. A. A.) tühistamisest, millega kaob kitsendus suiniskasvatusel ja mis võimaldab võtta ette külvipindade laiendamist. Ka Kanadas on kavatsus laiendada nisukülvipindu.

Rahvusvahelise põllumajandusinstituudi andmel on tänavune põhjapoolkera talinisu külvipind suurem eelmisest aastast 1 milj. ha võrra ja ulatub 65,8 milj. ha-le.

Nagu eelmisel aastail on riigimõisad varustanud ümbruskonna talupidajaid

seemneviljaga, nii toimub see ka tänavu. Seeme on puhtuselt ja idanevuselt kõrgekvaliteediline ja sortidelt eriti sobiv meie oludele. Suinist on riigimõisust saada diamanti umbes 100 tuh. kg ja kitseneri umbes 14 tuh. kg. — hinnaks mõlemal sortil 25 senti kg. Odrast on ainult kuuldoder, mida tuleb müügil 17 tuh. kg — hinnaks on 17 snt kg. Kaerast on saada Kehra varast 32 tuh. kg, Kehra saagirikast 7 000 kg ja Kehra tangukaera 5 500 kg. Kaerahind kõigil sortidel on ühtlane ja nimelt 15 senti kg. Peale loetletu on veel saada eriti kõrge idanevusega loomapeedi (eckendorf) ja naeriseemet. Kõrshainaseemneist on saada aruheina-, kerahetna-, punase aruheina ja timutiseemet. Väikesel määral (5,50 kg) on saada Moostest ja Sömenpalust ka kaeraseemet.

Börsikomitee noteeris 10. märtsil järgmised hinnad kr. kv kohta: nisu 18—23, rukis 12—12,50, kaer 11—12, õlleoder 16—17 ja toidoder 14—16; Puhk ja Poegade suurveskis: rukkijahu 14.20—15, rukkipiitil 22, nisupiitil 27—44, a/s. Rotermann'i tehaseis: rukkijahu 14.40—14.80, rukkipiitil 18.60—21, nisupiitil 25—43.

Väikemüügihinnad siseturul (kr. 10 kg):

	Tal- linn ¹⁾	Narva ¹⁾	Vil- jandi ²⁾	Valga	Rak- vere	Tartu
mais	0.13	0.15	1.20	1.25	1.85	1.25
nisu	0.22	0.20	2.00	2.00	1.80	2.10
oder	0.17	0.15	1.40	1.30	1.30	1.25
kaer	0.14	0.13	1.00	1.00	1.10	1.05
rukkijahu	0.13	0.16	1.40	1.85	1.45	1.85
sepikejahu	0.30	0.24	2.60	2.80	2.80	2.70

¹⁾ kg hinnad; ²⁾ hinnad kauplustes.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linaturul valitseb endiselt vaikus ja ootav seisukord. Märtsi algus loeti linakaubanduses kõige vaiksemaks, kuna tehinguid ei ol-

nud üldse. Nüüd märgitakse juba mõningaid tehinguid, kuid linahindades valitseb edasi selgusetus.

Sotist saadud hinnateated cif. Inglise ida-sadamad £ inglise tonnilt on järgmised:

	11. III 36	4. III 36	6. III 35
Võru-Petseri	£ 69—70	£ 70—71	£ 87—87/10
Pärnu ülepüh.	£ 69—70	£ 70—71	£ 85—86
Läti Livoonia	£ 69—70	£ 70—71	£ 89—89/5
Vene BKKO	£ 70—80	£ 70—81	£ 94—95
Pärnu takk	£ 54—55		£ 67—68

Euroopa poliitiline teravus ja konflikt ei näi avaldavat mõju linahindadele.

Meie linahindade noteerimiskomisjon noteeris oma istungil Tallinnas Börsikomitee ruumes 13. III 1936. a. linakokkuostuhinnad franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel sentides kg eest järgmiselt:

		Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
ristna	R	106	105
hoffsdreiband	HD	97	96
dreiband	D	88	87
ordinardreiband	OD	77	76
low-ordinardreiband	LOD	66	65
takuprakk	H	54	53
takk I sort			66
" II "			54
ehitustakk			17

Seega on hinnad samal tasemel nagu eelmisel nädalal.

16. skp. toodi Petseris peetud kuulaadal lina turule ka 40 000 kg. Linasort on paranenud ja nii domineerib peamiselt HD sort. Hinda on makstud 107 s. kg-lt R. sordi alusel.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Tänavune aasta on olnud võrdlemisi soodus kartulite väljaveoks. Märtsis esimese kahe mädala jooksul oleme kartuleid vedanud välja ligi 9 000 kv. Sellest kogusest läks veel välja 1 050 kv seemnekartuleid „Majesteet”. Seega oleme 1935. a. saagist seemnekartuleid eksportinud 24 656 kv. 11 474 kv vastu 1934. a. saagist. Suurenemine üle kahe korra. Alates 1. jaan. kuni 15. märtsini on kartuleid veetud välja umbes 37 000 kv. Eelmisel aastal samal ajavahemikul väljavedu tõusis kõigest 14 111 kv-le. Märtsis kartulite väljavedu võiks arvestada umb. 18 000 kv. Seega loodetakse märtsi II poolel vedada kartuleid välja sama palju kui I poolel, s. o. 9 000 kv.

Praegu küll ilmad takistavad maal kartulite kokkuvõtmist. Kui lähemal ajal korralikumaid ilmu ei tule, siis teed muutuvad selliselks, et mingisuguse sõiduriistaga põlule ei pääse. Sel juhul võib kartulite kokkuvõtmises ja ka väljasaatmises tulla väike vaheaeg.

Aprilli teisel poolel võib alata elavam tegevus kartulikaubanduses. Praeguse turukonjunkturi juures võib arvata, et meil läheb korda eksportkõlblik materjal ära

müüa. Paljudes riikides läinud aastal olid kehvemad saagid, mille tagajärjel tänavu kartuli järele ka nõudmine suurem. Heskätt võib arvestada, et suurema osa söögikartulitest läheb korda müüa Rootsi ja Inglise. Väiksemal määral arvatavasti läheb ka Soome ja võib olla veel mõnesse teise riiki. Peale söögikartulite ostetakse praegu kartuleid ka tärklisvabrikutes, kes ligi paari kuulise seisu järele jälle hakkavad tööle. Mitmed piiritusvabrikud on juba oma tegevuse lõpetanud. Enamuses vabrikud suutsid riigi poolt määratud piiritusnormi välja ajada. Kuid mõni vabrik pidi ka kartulite puudusel leppima väiksema normiga. Läinud nädalal kartulihinnad näitasid veidi tõusu, umbes 10—15 snt. kv-lt. Tärklisvabrikud maksavad praegu ka juba üle 2 kr. kv'st. Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 16. märtsil s. a noteeriti Börsikomitees järgmised hinnad:

1. Söögikartul: raudteejaamades kr. 2,70—3,00 kv.
2. Tööstuskartul: tärklisvabrikutes krooni 2,00—2,20 kv. P.-Eesti piiritusvabrikutes kr. 2,00—2,30 kv. L.-Eesti piiritusvabrikutes 2,20—2,50 kv. Tendents püsiv.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Värske aedvilja pakkumine on juba vähe suurenenud, kuid hinnad on siiski niivõrd kallid, et ei leidu ostjaid kuigi palju sellise kõrge hinna eest.

Rediseid müüakse Tallinna turul juba 30—35 snt. kimp ja salatit 4—5 kr. kg. Suur-

müügihinnad aga olid 20—25% võrra madalamad.

Möödunud aastast ületalvehoitud aedvilja ja juurvilja hinnad seisid endisel tasemel. Sigurite järele on nõudmine eriti väike ja neile on turuleidmine raske. Sigureid pakutak-

se juba 10—12 snt. kg, aga siiski ei ole leida ostjaid. Sibulatehinnad aga seevastu näitavad küllalt suurt kindlust siseturul. Suur- müügihind on sibulail praegu 20—22 snt. kg, ja müügil 25—30 snt. kg.

Õunte hind püsib endisel tasemel, kuna odavad apelsimid teataval määral võistlevad

õuntega. Paremaid sibulõunu ja Tartu noosiõunu müüakse Kr. 0.60—0.70 snt. kg. Eelmisel aastal olid paremate sibulõunte hinnad samal ajal Kr. 1—1.20.

Värsketest kapsastest, peakapsastest ja kaalikatest maksti Tallinna turul jaemüügil 18—20 snt. kg, porgandeist 25 snt. kg.

KALATURG. — FISH MARKET.

Nii sise- kui merevete suurkala püügira- joomides püsib ikka veel kindel jääkate, mis- tõttu kalastus areneb seal endise hooga. Mõõ- dunud nädalal saabus Tallinna kalaärilede eriti rohkesti latikaid, milliseid osalt ekspor- diti välismaale. Ka suurenesid Pärnu lahe kohasaadetised. Nädala kestel läksid kala- saadetised peamiselt Rootsi ja Soome, väikse- mad partiid Tšehhosi ja Šveitsi, üks saadeti Inglisse, kuna ettetulnud kitsenduste tõttu Prantsusse ja Saksa ei läinud ühtegi saadetist.

Siseturul oli märgata tegevuse elavne- mist. Tallinna turul müügil oleva heakvali- teediga latika, koha ja havi järele oli nõud- mine elav. Keskmisest latikast küsiti ja maksti 35 s. kg, suuremast 40—50 s. kg. Koha hind püsib aga endisel tasemel, kuigi Pärnu koha hind rannikul langes 10—20 s. kg-lt. I valikku

havi hind langes 70 sendilt 60 sendile kg, sest osa eksportkala, milline oli määratud Prant- susse, läks siseturule.

Räimeturg. Nädala algul müüdi noo- daräimi 20—22 s. kg — lõpupoole, kauba vä- hesuse tõttu, kerkis hind 25 s. kg. Kilu vä- he — hind 30 s. kg, tursk 30—40 s. kg.

Värsketkala turuhinnad 9.—14. III (snt/kg)

	Tallinn	Tartu	Narva
iherus (morsforell) . . .	200—250	—	—
hõrnas (jöeforell) . . .	150—180	—	—
koha	100—140	110	100
haug	40—60	35—50	40—50
latik	30—50	30—40	30—50
ahven	25—40	15—35	20—35
luts	—	—	45
ihes	50—80	35—65	—
kiisk	20	12—15	—
mercint (Pärnu lahest) . .	30—45	40	45
koger	50—55	—	—
räim	20—25	26	20

INFORMATSIOONIOSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

7. märtsil 1936. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 128 023,65	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	638 262,43
välisraha	1 874 009,27	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	3 369 716,21	a) pangatähed liikvel	40 263 395,—
3. Sisevekalid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekalid	8 619 679,32	valitsuse	19 246 507,20
põllumajandusl.	1 239 633,55	pankade	6 914 146,89
metsatööstusl.	82 592,90	teised	2 502 633,81
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>	9 941 855,77	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	28 663 292,40
valitsusela	—		6 885 294,81
teistele*)	9 886 700,15		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	2 977 382,40		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	19 180 648,19		
	81 388 234,64		81 388 234,64

Kattevara vahetõr jooksvate kohustustega: } 52,24%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Sellis summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 920 114,31
Includes £kr. 1 920 114,31 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SOOME.

Soome metsamajandus. — *Finnish Timber Economy.*

Soome on mõnda aega smmunud metsamüüjate maade esirinnas. Soome metsatööstus moodustab oma kõrvalharudega kuni 80% kogu riigi väljaveost ja on suurimaks aluseks, millele tugub import — arusaadav siis, et Soome metsamajanduse küsimused on esiplaanil, kui kaalutakse tulevikuväljavaateid ja määratakse majanduslikke eesmäärke edaspidiseks. Soome on praegu suur väljavedaja, kuid kas ei juhtu temaga sama, mis Norraga, kes kaotas oma esikoha liiga suure metsaüleriiumise tõttu s. t. kas ei raiuta ka Soomes metsa enam, kui seda võimaldab normaalne juurdekasv — see on küsimus, mis on seisnud pikemat aega juba päevakorras ja mille kallal on palju vaieldud. Et täpsamaid andmeid metsa juurdekasvust ei ole, siis ei ole senini tehtud kellegi poolt vastuvaidlematult kindlaks, et Soome senine väljavedu on ületanud normaalse taseme, kuid kõik on üksmeelsed selles, et väljavedu ja sellega ühenduses olev raiumine on olnud ebaeduline riigimajandusele ses mõttes, et metsades peituvat põhivara on raisatud müües seda välismaale väga odavalt eriti viimasel aastail, mil hinnad olid erakordselt madalad ja osalt veel sel teel, et müüdid on kallist toorainet, mida oleks võidud töötleda kodumaal, näit. paberipuud. Soome metsad kannatasid tugevasti sõja-aastate järele, mil püüti metsa turustada võimalikult palju; hiljem järgnenud Soome metsatööstuse arenemine ei andnud ka võimalusi kokkuhoiu teostamiseks ja kui tarvidus ei ületanudki juurdekasvu, siis liikus ta vähemalt selle piiri lähedal. Metsade juurdesoetamine, metsade istutamine on üks abinõusid olukorra parandamiseks ja seda on püütud ka teha, kuid sellest ükski on vähe, ning tuntakse tarvidust radikaalseks vähendamiseks raiumise alal. Sellele vajadusele on korduvalt juhtunud tähelepanu välismaa asjatundjad. Soome oma

asjatundjate viimaseaja uurimused tõendavad samuti, et kartusteks on tõsiseid põhjusi. Prof. Ilvessalo, kes uuris metsatagavarade arengut 1922—32., seega 10 aastase ajajärgu kohta, jõudis tulemusele, et männimetsa tagavara on selle aja jooksul vähenenud 17 milj. m³ võrra, kuusemetsa tagavara püsinud endisel tasemel ja kasemetsa tagavara kasvanud umbes 26 milj. m³ võrra. Esiialgselt toob olukorda väikese paranduse käesolevast aastast teostatav metsaväljaveo kontingentimine, kuid arvatavasti juba lähemal ajal võib oodata teisiigi korraldusi seniste metsaraiumiste normimiseks.

Hoides oma metsa põhivaru, ei taha Soome aga sugugi vähendada oma tulusid sel alal ja püüab oma väljavedu metsamaterjali alal arendada ses suunas, et välismaa ostaks enam töötletud saadusi, mis püüded on viimasel ajal andnud häid tagajärgi. Olgu siinkohal märgitud Soome edu puusepasaaduste väljaveos ja esikoht mööbli väljaveos Inglisse, samuti järjest suurem sulfaattselluloosi toodang, milleks ehitatakse igal aastal suuri vabrikuid. Sulfaattselluloosi tootmist peetakse Soomes, kus on palju metsamaterjali jätteid ja peenpuid, mida mujal ei saa tarvitada, kui mitte arvestada seda kui küttematerjali, kõige otstarbekamaks ja majanduslikult tasuvamaks ettevõtteks. Soome tööstuse väljaarendamiseks teiste riikide tasemele leitakse sulfaattselluloosi toodangus olevat veel suuri võimalusi tooraine seisukohalt ja senini ka suuri müügivõimalusi välisurgudel, kus nõudmine on kasvamas uute artiklite valmistamise tõttu just sulfaattselluloosile.

Soome metsamajanduse arendamise aluseks kujuneks siis edaspidi põhimõte, et metsaraiumine tuleb suruda loomuliku juurdekasvu raamidesse ja müüa raiutud materjali välismaale võimalikult rohkem töötletult.

Riigi Viljakontori ülesannete laiendamine.

Extension of Tasks of State Grain Office.

Läinud aastal tehti Eduskuntale ettepanekuid praeguste Riigi Viljakontori sea-

duste täiendamiseks ses mõttes, et edaspidi Viljakontor ostaks vilja mitte ainult riigi-

ettevõtete jaoks, vaid ka puhtturureguleerimise otstarbel. Ettepanekute arutamisel Eduskunta põllumajanduse komisjonis liikati need ettepanekud kõik tagasi. Riigi Viljakontori tegevuse laiendamist vilja kokkuostmisel ei peetud tarvilikuks, sest leiti, et viljakasvatuse edendamise seisukohalt on turu reguleerijana oluline viljajahvatusseaduses ettenähtud sundprotsent, mida tõstetakse või vähendatakse olude kohaselt ja mitte Viljakontori ostud, mis on võrdlemise väikese tähtsusega. Et senime kord on andnud rahuldavaid tagajärgi, ei peeta tarvilikuks seda muuta. Niivõrd, kui tegelik elu on näidanud väiksematele puudustele R.

Viljakontori tegevuses, peetakse otstarbekaks, et need parandataks praeguste seaduste piires. Eeskätt võiks tulla kõne alla Viljakontori tegevuskapitali suurendamine, kuid see on ainult krediitide suurendamisest, milleks ei ole tarvis muuta seadust. Sisuliselt tunnistas komisjon Viljakontori tegevuse laiendamiskavatsuse aga piirideks monopoli poole, mis mõnaks põhjalikumalt kaalumist. Mis puutub laenude andmisse viljakasvatajatele vilja vastu, siis liikati see tagasi seepärast, et peetakse otstarbekamaks, et sellised laenud võetakse kooperaatiivpankade kaudu, kuna laenajad oleksid peamiselt väikepõllupidajad.

LÄTI.

Läti kaubavahetus Belgiaga. — *Belgo-Latvian Trade.*

	1933		1934		1935	
	tn.	milj. Ls.	tn.	milj. Ls.	tn.	milj. Ls.
Väljavedu . .	87 746	4,72	69 668	3,49	105 597	7,76
Sissevedu . .	27 255	5,29	35 563	5,78	18 249	3,47

Läti väljaveos Belgiasse on esikohal lina ja puu ning puukaubad, viimasel ajal ka rukis ja nisu. Läti või väljavedu Belgiasse on väike. Sisseveos on määrava tähtsusega mitmesu-

gune metallkaup, lisaks tulevad mõnesugused keemiakaubad ja kunstsiid ning villane lõng. Hiljuti sõlmitud Läti-Belgia kaubanduskokkuleppes ei loodeta erilist kaubavahetuse elavnemist, kuid see kokkulepe on Lätile tähtis selle poolest, et selles on määrus, mille kohaselt mõlemad lepinguosalisel kohustuvad hoidma Läti-Belgia kaubavahetust vahekorras 100:70 Läti kasuks.

Eksportagentide kooli asutamise kavatsusi Lätis.

A School for Export Agents Planned in Latvia.

Läti kaubandus-tööstuskoja juures kavatakse linna eksportagentide instituut. Eksportagentid saavad palga vastavast kapitalist ning nende ülesandeks on aidata kaasa ärisuhete sõlmimisel nende riikidega, kuhu

neid saadetakse. Eksportagentidel peab olema Läti ülikooli majandusteaduskonna või vastav haridus. Eeltoodud kava üksikasjaline väljatöötamine toimub lähemal ajal.

Läti linasaak 1935. a. — *1935 Flax Production of Latvia.*

Möödunud aastal oli Läti linasaak 248 100 kv ja seega 53,5% suurem kui eelmisel aastal, mil kogu saak tõusis vaid 161 000 kv. Saak suurenes osalt seetõttu, et ha-lt saadi 3,65 kv eelmise aasta 3,49 kv asemel. Kuid

ka linakülvipind suurenes 46 300 ha-lt 67 900 ha-le. Linaseemnesaak 206 000 kv oli 35,9% suurem kui eelmisel aastal, mil linaseemneid saadi 151 600 kv.

Läti kaubalaevastiku vähenemine. — *Decrease of Latvian Merchant Marine.*

Läti kaubalaevastikku kuulus 1. I 1936. 111 laeva 172 478 br. reg. tn, kuna 1. I 1935 oli 124 laeva 187 602 br. reg. tn. Suurim oli

Läti kaubalaevastik 1931., mil ta koosseisu kuulus 153 laeva 207 092 br. reg. tn-ga.

Läti väliskaubandus 1935. a. — *Latvian Foreign Trade in 1935.*

Möödunud aastal tõusis Läti väljaveedu 98,7 milj. latile 85,3 lati vastu eelmisel aastal. Samal ajal tõusis sissevedu 94,9 milj. 1934. a. ainult 100,9 milj. latile 1935. a. Seega vähenes Läti väliskaubanduse passiivsus 9,6 milj. latilt 1934. a. 2,2 milj. latile 1935. a. Väljaveos suurenes peamiselt põllumajandus- saaduste väljaveedu.

	1935. a.		1934. a.	
	tn.	1000 Ls.	tn.	1000 Ls.
või	16 816	18 505	15 701	14 890
rukis	88 425	5 108	46 894	3 120
nisu	65 740	3 797	2 879	141
sead (tk)	47 825	3 586	18 525	653
liha, arvatud välja peekon	760	440	205	129
peekon	1 755	1 848	2 256	2 364
lina	8 143	8 668	6 168	4 709
linaseemned	2 572	692	3 580	952
ristikuseeme	1 947	2 697	3 328	4 831

SAKSA. Tariifpalgad Saksas 1935. a. — *Fixed Rate Wages in Germany in 1935.*

Tariifidega kindlaksmääratud palkade tase ei näidanud 1935. a. mingeid võnkumisi. Vastavalt valitsuse soovile hoiti kõik palgad samal tasemel, millel nad asusid 1935. a. teisel veerandil (14. määrusega 15. X 1935. a. rahvusliku töö korraldamise seaduse elluviimiseks, võivad töösaldusmehed oma jaoks-kondade piirides mitmesuguseil majanduslikel või sotsiaalseil põhjusil tösta või alandada palgatariife üksikuis tööstusis, üksikuis töö- liikides jne., kuid see on nähtud ette erandina ja loodetakse, et see ei muuda kuigi palju üldist palgataset). See käib umbes 17 töös-

tusharu keskmise kohta, mille kohta on peetud statistikat:

	1. XII 35.	1. I 35	1. I 34.
mees-eritöölised	78,3 Rpf.	78,3 Rpf.	78,3 Rpf.
„ õppinud töölised	68,3 „	68,3 „	68,1 „
„ abitöölised	62,2 „	62,2 „	62,1 „
nais-eritöölised ja õppinud t.	51,6 „	51,6 „	51,6 „
„ abitöölised	43,4 „	43,4 „	43,3 „

Kui ongi mõnes tööstusharus tulnud ette palgamuudatusi, siis on see puudutanud ainult väga väikest arvu töölisi, mis keskmisele ei avaldanud erilist mõju.

ROOTSI. Rootsi põllumajanduse võlakoormis. — *Agricultural Debt Burden of Sweden.*

Rootsi statistika keskbüroo lõpetas riigipäeva poolt 1933. a. temale ülesandeks tehtud põllumajanduse võlakoormise uurimuse. See uurimus teostati küllaltki ulatuslikult, kui arvestada, et uurimuse alla võetud põllumajanduslikele üksusile kuulub 94% kogu haritud maast. Selliselt saadud andmeid peetakse küllaldasteks pildi saamiseks kogu põllumajandusest. Uurimus näitas, et 42% kogu põllumajanduslikust omandusest on koormatud võlgadega. Seejuures hinnatakse kogu Rootsi põllumajanduslikku omandust 6 475 milj. kr. Võlakoormis on suurem rent-

nikkude kui iseseisvate põllumeeste juures. Iseseisvaist põllumeestest on 24,4% võlgadest vabad, 37,7% juures on võlakoormis väiksem kui pool omandi väärtusest, 9,2% juures aga ületab võlasumma omandi väärtuse. Rentnikkude juures moodustavad vastavad rühmad 29,7%, 28,0% ja 14,7%. Talude liigitamisel nende suuruse järgi ilmneb, et kõige vähem on koormatud võlgadega keskmised talud, enam on koormatud väiksemad maapidamised, eriti aga suured põllumajanduslikud ettevõtted.

Kalahinnad Stokholmis. — *Fish Prices in Stockholm.*

Hinnad rootsi kr. per kg.	5. veebr. 12./19. veebr. 27. veebr.			5. veebr. 12./19. veebr. 27. veebr.			
	5. veebr.	12./19. veebr.	27. veebr.	5. veebr.	12./19. veebr.	27. veebr.	
Ahvenad	1.—	1.—	—	Forellid	2.—	2.—	2.—
Angerjad	2.50	2.50	3.—2.50	Kohad	1.10—1.80	1.—1.30	1.70
Haugid	1.40	1.30	1.40	Lõhed	—	—	2.75
				Latikad	0.70	0.70	—

PRANTSUSE. Prantsuse väliskaubandus. — French Foreign Trade.

	Väljavedu <i>Exports</i>	Sissevedu <i>Imports</i>	Sisseveo ülekaal <i>Excess Imports</i>
		milj. fr. <i>in Mill. fr.</i>	
1928	52 008	53 644	1 641
1929	50 189	58 220	8 081
1930	42 835	52 510	9 675
1931	30 436	42 205	11 769
1932	19 705	29 808	10 103
1933	18 474	28 430	9 956
1934	17 850	28 097	5 247
1935	15 473	20 945	5 472

Prantsuse väliskaubanduse kohta näitavad möödunud aastal avaldatud arvud, et Prantsuse väliskaubanduses kestab veel edasi 1929. a. alanud kokkutõmbamine. Nii väljakuu sisseveos on vähenenud tunduvalt valmistoodete osa, kuna toorainete ja toitainete alal võib konstateerida osalt isegi läbikäikude suurenemist.

HOLLAND. Hollandi huvi kaubanduse vastu Balti riikidega.

Holland's Interest for Trade with Baltic Countries.

Hollandi väliskaubanduse instituudi juures moodustati erikomisjon majanduslike kude suhete arendamiseks Soome, Eesti, Läti

ja Leeduga, kelle ülesandeks on jätkata tööd, mida alustas möödunud aastal nimetatud riike külastanud Hollandi delegatsioon.

Kalakonservitööstuse arendamise kavad Hollandis.

Plans for Development of Fish Conserving Industry in Holland.

Hollandis alustas tegevust komisjon, kelle ülesandeks on uurida kalakonservitööstuse asutamise võimalusi ja väljavaateid. Sel-

lise tööstuse kaudu loodetakse parandada ja kindlustada kalurite olukorda; arvestatakse ka ekspordivõimalusi.

POOLA.**Villatootmise arendamine Poolas.**

Development of Wool Production in Poland.

Poolas arendatakse järjekindlalt lambakasvatust oma maa villatarviduse rahuldamiseks. Selleks kohustatakse vabrikuid riigi ning eriti kaitsevætetellimiste täitmisel kasu-

tama eeskätt oma maa villa; ka püüab Põllutöoministeerium kõigiti aidata kaasa villa-kaubanduse korraldamisele.

AUSTRIA. Välisrukki tarvidus Austrias. — Rye Import Necessary in Austria.

Kuni järgmise saagini vajatakse Austrias umbes 20 000 tn. välisrukkist. Selle rukki-koguse hankimiseks käivad läbirääkimised

Ungari ja Poolaga, kuid ka Leedu, Läti ja Rootsiga.

LEEDU. Leedu põllutöölised Lätis. — Lithuanian Agricultural Labour in Latvia.

Leedu ja Läti vahel sõlmiti kokkulepe, mille kohaselt Leedu lubab käesoleval aastal minna ainult 4 000 leedu põllutöölisel Läti tööle. Seetõttu arvestatakse käesoleval aas-

tal märksa suuremat arvu poola põllutöölisi Lätis. Esimesed leedu põllutöölised saavad Läti märtsi lõpul.